

Ruokolahden kuntastrategia 2021-2025

Tausta-asiakirja

Kunnalla on lain mukaan oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

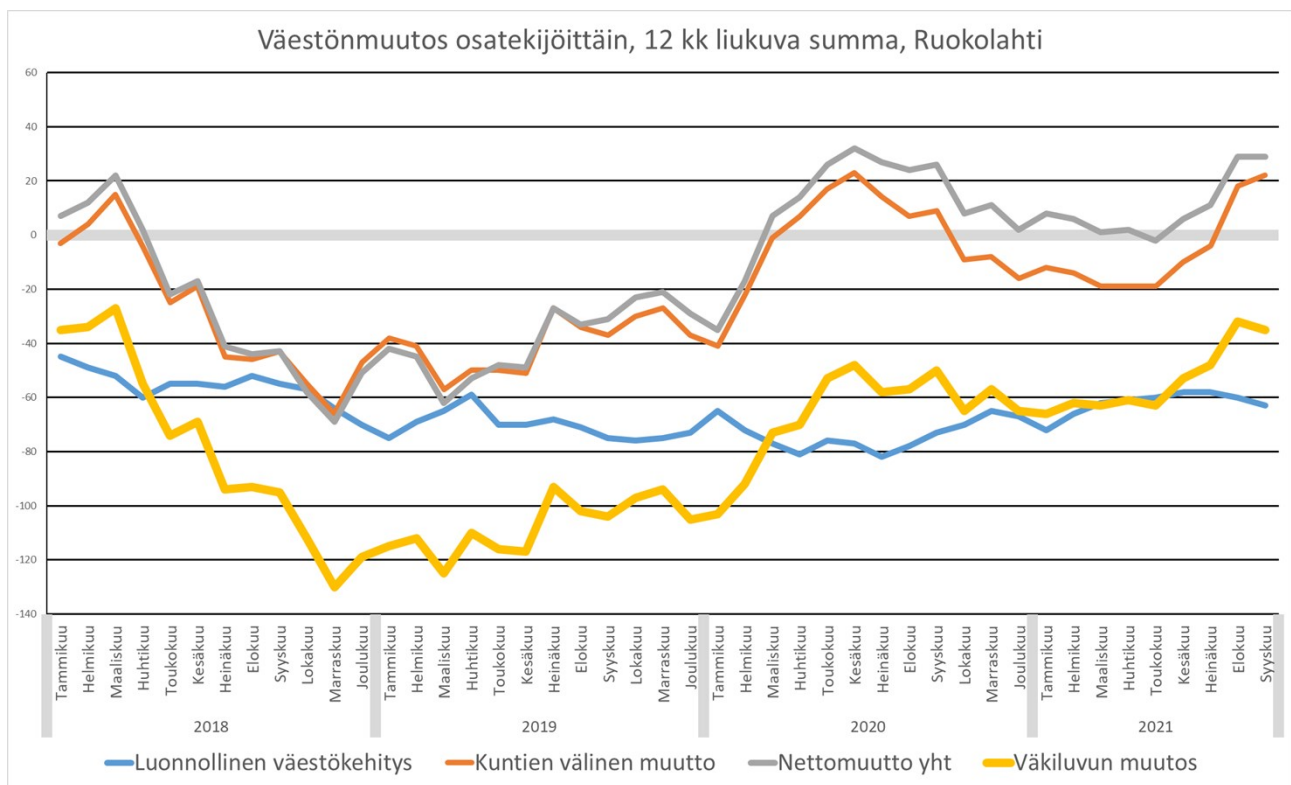
Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Arvio kunnan nykytilanteesta ja tulevista toimintaympäristön muutoksista

Ruokolahti on vajaan 5000 asukkaan kunta Etelä-Karjalan maakunnassa. Kunnan naapurikuntia ovat Imatra, Lappeenranta, Parikkala, Puumala, Rautjärvi, Savonlinna, Sulkava ja Taipalsaari. Pieni osa kunnasta rajoittuu Venäjän Federaatioon Immalanjärven pohjoispuolella. Kunnan asukkaista taajamassa asuu noin 60 %, ja tämä osuus on pysynyt verraten vakaana jo lähes 30 vuoden ajan. Noin puolet kunnan asukkaista asuu kunnan keskustaajamassa (Rasila). Lisäksi taajama-asutusta on Oritlammella sekä Huhtasenkylässä (Imatran keskustaajama).

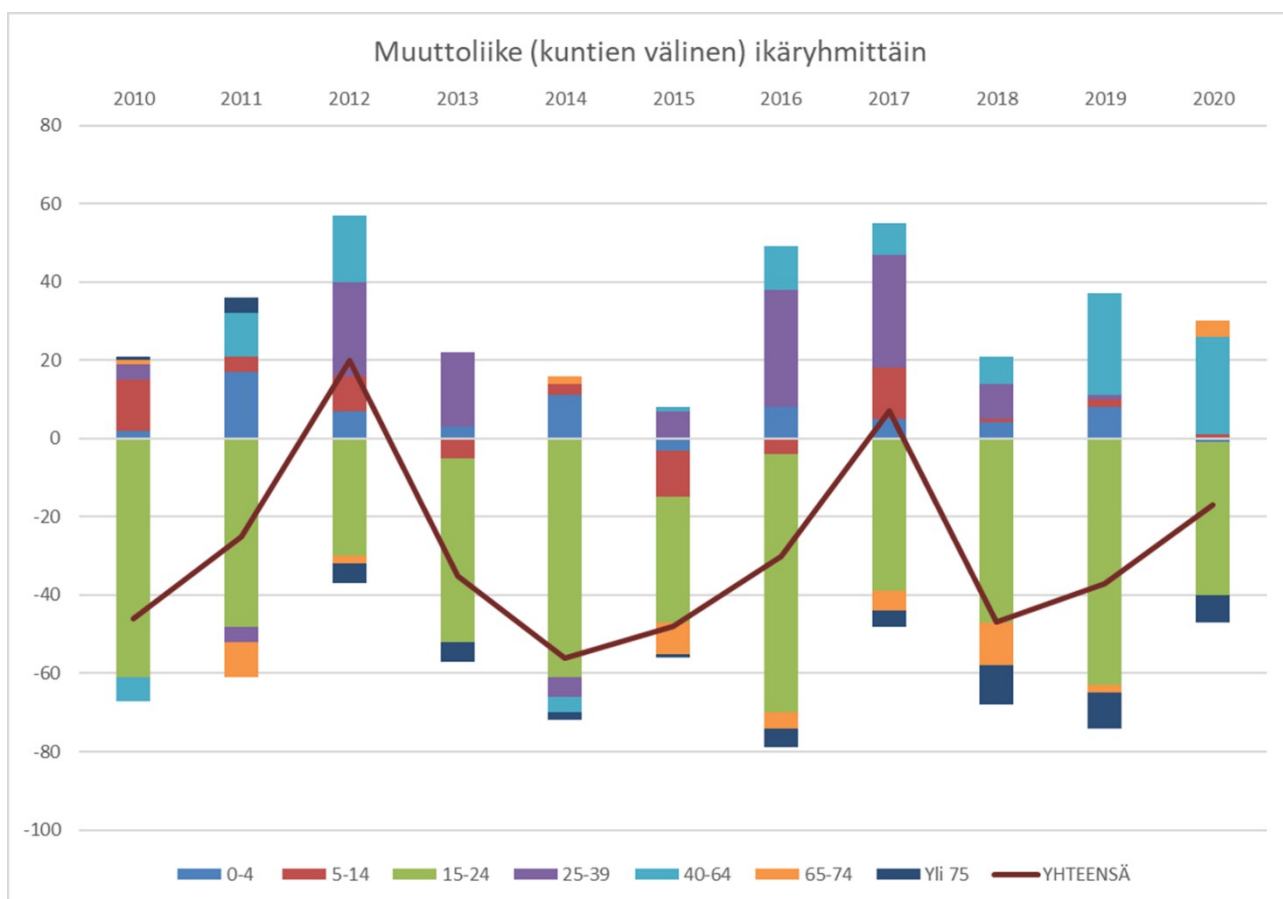
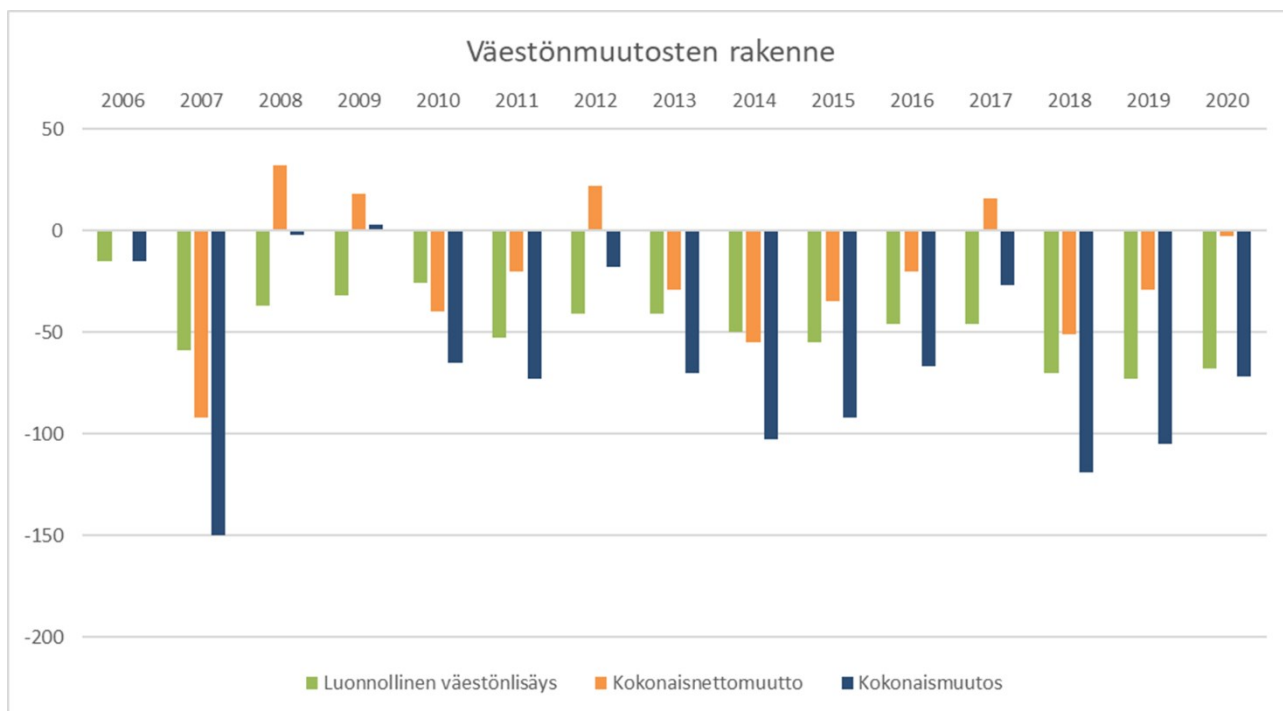
Kunnan pinta-alasta reilu viidennes on vesistöä. Kunnan keskustaajama sijaitsee Saimaan Haapaveden rannalla. Ruokolahdella oli vuoden 2020 lopussa kesämökkejä 3654 kappaletta, mikä oli määrällisesti eniten Etelä-Karjalan kunnista.

Ruokolahti on väestörakenteeltaan verrattain vastaava kuin Imatran seutukunta kokonaisuutena: väestöstä noin kolmannes on 65 vuotta täyttäneitä, noin puolet 15–64-vuotiaita ja noin 10 % alle 15-vuotiaita. Ruokolahdella on matala työpaikkaomavaraisuus (52,9 %) ja vain alle kolmannes ruokolahtelaisista työssäkäyvistä käy töissä kotikunnassaan. Kunnassa sijaitsevista noin 1000 työpaikasta palvelusektorin osuus on yli kaksi kolmasosaa.

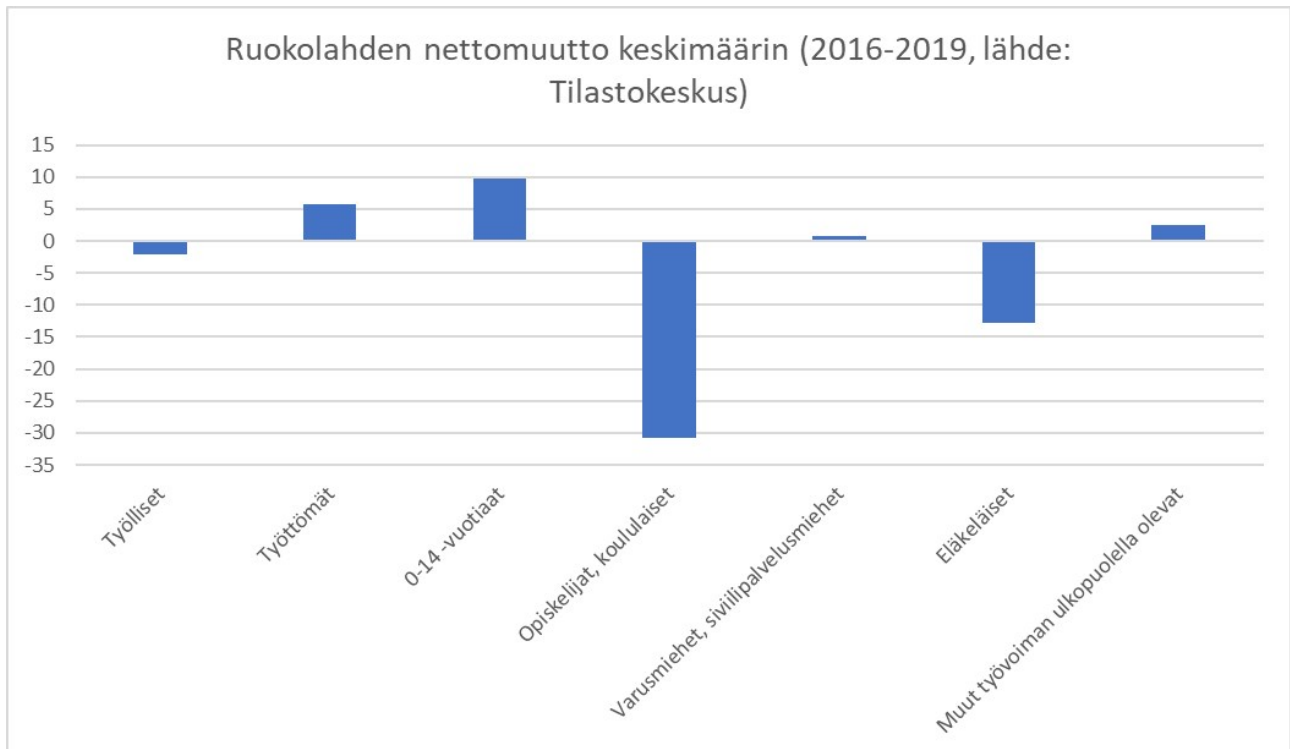

Lähde: Tilastokeskus

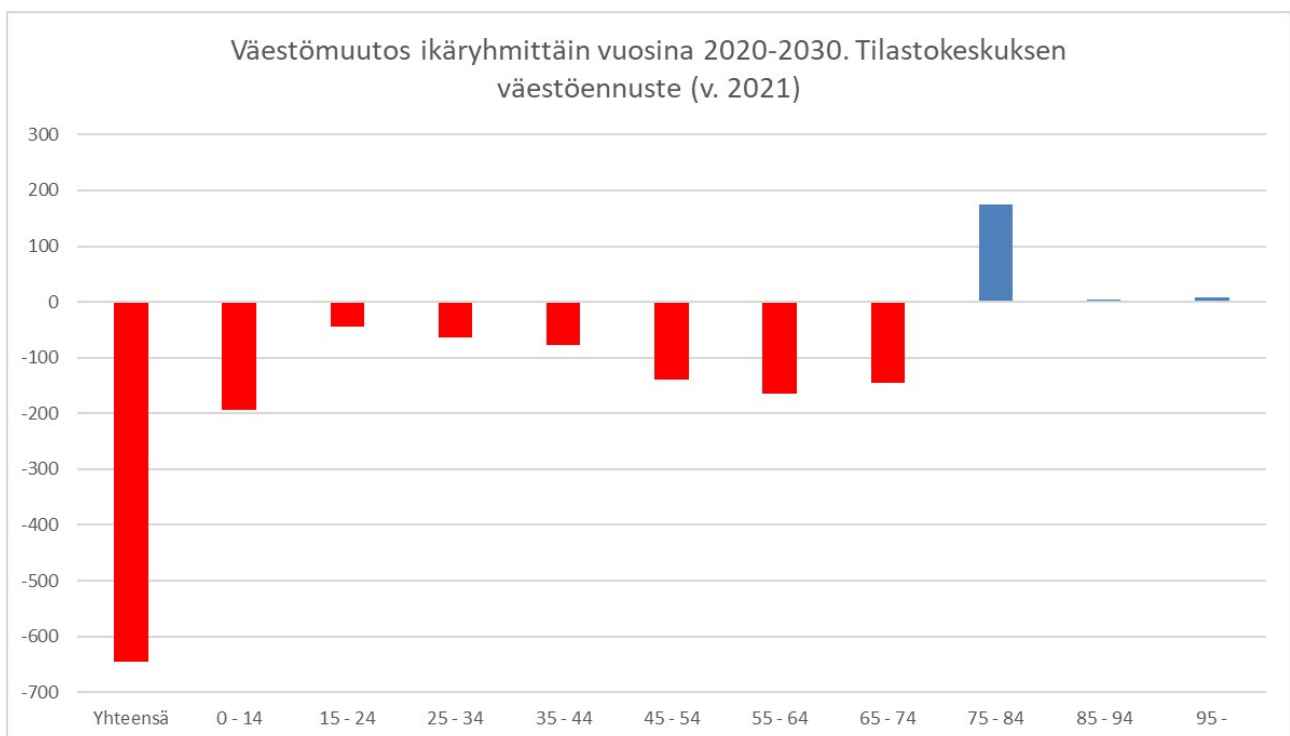
Ruokolahden luonnollinen väestökehitys on viime vuosina ollut negatiivinen noin 40-60 hengen verran vuosittain (12 kk liukuva summa). Syntyvyys on viime vuosina ollut noin 20 lapsen luokkaa. Muuttoliikkeessä on viimeisen 15 vuoden aikana ollut vain yksittäisiä positiivisia vuosia. Maahanmuuton osalta Ruokolahti on muun Suomen tapaan saanut pientä muuttovoittoa, mutta sen merkitys koko muuttotaseelle on vähäinen. Vuonna 2021 (lokakuun tilanne) Ruokolahti on ollut selvästi muuttovoittainen: kokonaisnettomuutto oli 52 henkeä, ja luonnollisen väestökehityksen (-45) jälkeen väestö oli kasvanut seitsemän hengen verran.

Ruokolahden muuttotaseen kannalta merkitsevä tekijä on 15-24 -vuotiaiden ikäryhmässä tapahtuva luonnollinen muuttotappio. Kokonaismuuttoliikkeen kannalta merkitsevä ikäryhmä on viime vuosina ollut erityisesti nuoret aikuiset.

Vuosina 2016-2019 Ruokolahden muuttotappio syntyi erityisesti eläkeläisistä ja opiskelijoista/koululaisista. Lapsien osalta kunta sai keskimäärin noin 10 asukkaan verran muuttovoittoa vuosittain.

Tilastokeskuksen tuoreimman väestöennusteen mukaan Ruokolahden asukasluku pienentyisi 2020-luvun aikana noin 650 asukkaalla. Merkitsevästi kasvaisi 75–84-vuotiaiden määrä. Väheneminen painottuisi alle 15-vuotiaisiin lapsiin, sekä 45–74-vuotiaaseen väestöön. Väestöennuste perustuu arvioon siitä, että kunta olisi muuttotaseeltaan maltillisen negatiivinen vuosikymmenen aikana.

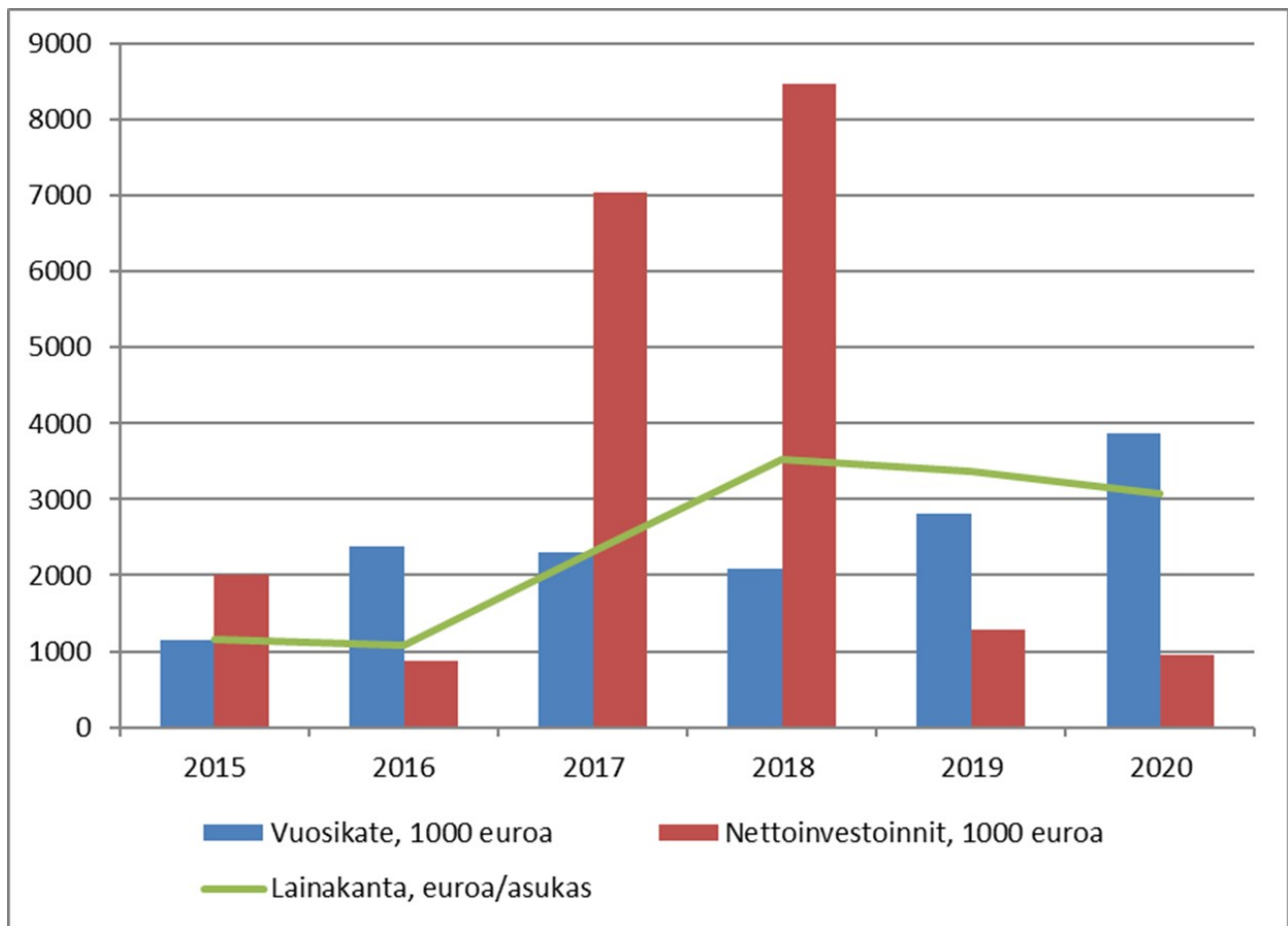
Ruokolahdella on keväällä 2021 toteutetun asukastyytyväisyystutkimuksen perusteella varsin tyytyväiset asukkaat.

Tutkimuksessa haastateltiin 150 Ruokolahden asukasta, jotka arvioivat kuntaa asteikolla 0-10. Ruokolahti sai asuinpaikkana keskimääräisen arvosanan 8,5, kun muiden tutkimuskuntien keskimääräinen yleisarvosana oli 8,11. Yli puolet vastaavista antoi Ruokolahdelle asuinpaikkana erittäin myönteisen arvosanan. Hyvä tyytyväisyys näkyi myös siinä, että kunnan asukkaat suosittelivat kotikuntaansa asuinpaikaksi runsaasti useammin kuin muissa tutkimuskunnissa.

Ruokolahden työttömyysaste oli ennen koronakriisiä noin 10 % tasolla. Työttömistä noin kolmasosalla työttömyys on kestänyt yli vuoden (tilanne elokuussa 2021). Työttömyysaste lähti nousuun loppuvuodesta 2019, ja palautuminen on käynnistynyt. Työttömyysaste on syksyllä 2021 ollut noin prosenttiyksikön verran korkeampi kuin koronaa edeltävänä vuotena.

Kunnan taloudellinen tilanne on verrattain hyvä, joskin sosiaali- ja terveysten kehitys erityisesti vuosina 2020 ja odotettu kehitys vuonna 2022 ovat osaltaan vaikuttaneet talouden tasapainoa heikentävästi.

Kunnan kannalta merkittävimpiä toimintaympäristön muutoksia ovat lähivuosina:

1. Hyvinvointialueiden aloitus vuoden 2023 alusta.
2. Vakinaisen väestön ikääntyminen ja pienestä syntyvyydestä johtuva väheneminen.
3. Mahdollisen negatiivisen muuttoliikkeen vaikutukset tulorahoitukseen
4. Fossiilisen polttoaineen käytön kallistuminen

Ruokolahden kunnan palveluista järjestämisvastuu on ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon, mukaan lukien eläinlääkintähuolto, osalta Imatran seudun ympäristötoimella. Sosiaali- ja terveystoimen (EKSOTE) sekä pelastuslaitoksen (Lappeenrannan kaupunki) osalta järjestämis- ja rahoitusvastuu siirtyy 1.1.2023 alkaen Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle.

Ruokolahti ei strategiatasolla rajaa järjestämisvastuullaan olevien palvelujen tuotantotapoja. Kunnan henkilöstön osalta strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota palkkausjärjestelmän kehittämiseen, henkilöstön tasa-arvoisuuden vahvistamiseen, esimiestyön kehittämiseen sekä epäkohtiin puuttuminen

Ruokolahden kunnan taloudellisesti merkittävin tytäryhteisö on Ruokolahden vuokratalot Oy. Konserniyhtiöille asetetaan vuotuiset tavoitteet kunnan talousarviossa ja tarpeen mukaan kunnanhallitus antaa konserniohjausta konserniohjeen mukaisesti.

Kuntastrategian toteutumisen mittarit

Kuntastrategian toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Mittareita voidaan päivittää talousarvion yhteydessä.

	Tavoitetaso	Toteuma (alkaen 2022)
Kuntien välinen muuttotase	Positiivinen	
Lapsiperheiden muuttotase	Positiivinen	
Vakituisesti asunnoksi muutettujen loma-asuntojen lukumäärä	Yli 5/vuosi	
Kunnan yrityskannan kehitys	Positiivinen	
Työpaikkaomavaraisuus	Yli 60 % (v. 2019: 56,7 %)	
Tonttivaranto	Kunnalla on aina luovutettavissa omakotiasumisen tontteja joko omarantaisena tai järvimaisemassa.	
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	100 %	
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Alle 5 %	
Ansiotulojen kehittyminen	Veronalaiset ansiotulot kehittyvät myönteisemmin kuin Etelä-Karjalassa keskimäärin	